

Ochranári požiadali ministra pôdohospodárstva o financie z Plánu obnovy EÚ.

V stredu 2.12. 2020 zaslali občianske združenia Sloboda zvierat, Humánný pokrok a Zvierací ombudsman ministrovi pôdohospodárstva Jánovi Mičovskému, otvorený list, ktorým ho žiadajú zahrnúť do pripravovaného Plánu obnovy pre Európu aj požiadavky organizácií na ochranu zvierat.

Podľa zverejnených informácií z fondu obnovy v celkovej hodnote 750 miliárd eur, plánuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) z tohto balíka využiť približne 2,4 miliardy eur na "oblasti, ktoré boli dlhodobo zanedbávané".

Financie z Plánu obnovy pre Európu by podľa občianskych združení mohli zásadne pomôcť riešiť dlhodobé problémy v oblasti ochrany zvierat:

- uľahčiť a urýchliť transformáciu chovov nosníc na Slovensku na neklietkové alternatívy,
- realizovať plošný kastročný program spoločenských zvierat, ktorý v súčasnosti realizujú útulky a dobrovoľníci na vlastné náklady,
- kompenzovať náklady útlukov zvierat a karanténnych staníc, ktoré dlhodobo vykonávajú prenesený výkon štátnej správy a dobudovať potrebnú infraštruktúru útlukov a KS.

Ochranári preto navrhujú, aby MPRV SR naplánovalo a efektívne využilo financie z Plánu obnovy pre Európu na tri konkrétne iniciatívy v oblasti ochrany zvierat na Slovensku:

1. Urýchlenie transformácie klietkových chovov nosníc na neklietkové alternatívy

Na Slovensku žilo v roku 2019 v klietkových chovoch až 83,3% sliepok. Vyšší podiel nosníc v klietkach majú už len tri krajiny Únie. Naopak, zákaz klietkových systémov a prechod na bezklietkové alternatívy je trendom vo väčšine členských štátov Únie a je prirodzenou odpoveďou na dopyt spotrebiteľov po potravinách ohľaduplnejších k prírode a zvieratám.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka sa začiatkom roka 2020 v Memorande o spolupráci v oblasti produkcie slepačích vajec v Slovenskej republike zaviazalo, že *"bude analyzovať vývoj na trhu v oblasti produkcie slepačích vajec a hľadať vhodné zdroje financovania tak, aby bola zabezpečená konkurencieschopnosť slovenských producentov slepačích vajec a prístup spotrebiteľa k slepačím vajciam, ktoré boli vyprodukované v Slovenskej republike"*. Únia hydínárov na Slovensku sa v tom istom memorande zaviazala, že *"do roku 2030 uskutoční rekonštrukciu klietkových chovov nosníc na podstielkové, voliérové a voľnovýbehové chovy nosníc z vlastných finančných prostriedkov a z finančných prostriedkov poskytnutých Slovenskou republikou a Európskou úniou"*. Záväzok ukončiť predaj respektíve používanie vajec z klietkových chovov prijali aj všetky významné obchodné reťazce na Slovensku a viaceré stravovacie zariadenia a hotely.

Martin Smrek z organizácie Humánný pokrok: *"Sliepky v klietkových chovoch na Slovensku a krutosť týchto chovov sú prehladané veľmi dlho. Slovensko s 83% sliepok v klietkovom chove zaostáva za EÚ, kde je chovaných menej ako 50% sliepok v klietkach. Ešte výraznejšie zaostávame za Rakúskom, ktoré má 0% sliepok v klietkovom chove alebo už aj za našimi susedmi v Česku, ktorí zhruba v priebehu roka zakázali klietkové chovy. Preto je najvyšší čas začať konať. Fond obnovy EÚ ponúka jedinečnú príležitosť dobehnúť ostatné krajiny EÚ a bolo by obrovskou chybou túto príležitosť premrhať."*

2. Podpora humánneho manažmentu spoločenských zvierat

Vysoké počty pouličných zvierat na Slovensku sú následkom nekontrolovaného rozmnožovania sa psov a mačiek a znamenajú ohrozenie verejného zdravia, utrpenie pre zvieratá a preplnené útulky a zvyšujúce sa náklady spojené so záchranou zvierat a starostlivosťou o ne. Karanténne stanice a útulky na Slovensku vykastujú ročne 15 tisíc psov a mačiek, reálne počty zvierat, ktoré je nevyhnutné kastrovať, sú však rádovo vyššie. Manažment pouličných zvierat formou plošných kastročných programov sa vo svete osvedčil ako jediný humánný a účinný nástroj prevencie a kontroly populácií psov a mačiek.

Silvia Čaňová zo Slobody zvierat: „Na Slovensku pomáha zvieratám v núdzi 80 karanténnych staníc a útulkov, pričom ročné náklady KS a útulkov na záchranu zvierat dosahujú 8 miliónov eur. Okrem priamej záchranu zvierat a následnej starostlivosti o ne, realizujú dlhodobo aj kastračné programy psov a mačiek – takmer sami a za vlastné peniaze. Nestačí to, za desať rokov prijali len útulky Slobody zvierat viac ako 70-tisíc zvierat bez domova. Premnožené, bezprizorné, vyhodené a nechcené psy a mačky a preplnené útulky tu budú dovtedy, kým štát a samosprávy kastračné programy nepodporia, pretože tie jediné sú prevenciou, všetko ostatné je len hasenie problému. Veríme, že vyčlenenie financií na akútne i plošné kastračné programy spoločenských zvierat budú prioritou pri príprave plánu obnovy aj pre ministerstvo pôdohospodárstva.“

3. **Vytvorenie fondu na kompenzáciu oprávnených výdavkov útulkov a karanténnych staníc a vybudovanie novej a rozšírenie súčasnej infraštruktúry karanténnych staníc a útulkov.**

Na Slovensku je oficiálne registrovaných 80 útulkov a karanténnych staníc (KS), ktoré sa venujú priamej záchrane zvierat. V Zákone o veterinárnej starostlivosti § 22 ods. 9 sa uvádza: „Ministerstvo a obce zabezpečujú zriadenie alebo prevádzku karanténnych staníc a útulkov pre zvieratá alebo sa podieľajú na prevádzke karanténnych staníc a útulkov pre zvieratá.“ Zatiaľ čo samosprávy si túto úlohu čiastočne plnia, štát na zriaďovanie a prevádzku KS a útulkov nijako neprispieva. Ročné náklady súkromných občianskych združení na prevádzku KS a útulkov spojenú so záchranou zvierat pritom predstavujú 8 miliónov eur.

Zuzana Stanová, Zvierací ombudsman: „Vyše desať rokov pracuje naše združenie na legislatívnych zmenách v prospech týraných zvierat. Druhou dôležitou časťou našej práce je pomoc útulkom v rámci celého Slovenska, ktoré sú združené pod našou organizáciou a nie len im. Snažíme sa pre ne získavať financie, ani d'aleka to však nie je postačujúce na to, aby mohli efektívne fungovať, zabezpečovať veterinárnu starostlivosť, kastrácie, pokrývať dennú réžiu, uhrádzať náklady na celkovú prevádzku útulku, hradiť mzdy. Mnohé z nich roky fungujú na hrane, sú odkázané na financie získavané od svojich podporovateľov. Táto pomoc je jediná a mimoriadne dôležitá, nie je však garantovaná. Veríme, že štát prevezme zodpovednosť a vyčlení financie na ich fungovanie a na ich dlhodobú podporu. Teraz má príležitosť.“

Tomáš Kizak, RC Slobody zvierat, o.z. POMÁHAJ A CHRÁŇ Humenné: „Regionálne karanténne stanice a útulky by nemali bojovať o vlastnú existenciu a pýtať si vždy pomoc od ľudí na sociálnych sieťach. Bez dostatočnej infraštruktúry a financií na prevádzku a rozvoj sa nemôžu tieto organizácie venovať svojej práci na 100 %. Štát a samospráva by sa, podľa môjho názoru, nemala dlhodobo spoliehať na nezištnú ochotu ľudí, ktorí sa týmto organizáciám venujú väčšinou popri zamestnaní a rodine, dobrovoľníctvo má dopĺňať, a nie nahrádzať zodpovednosť štátnej správy“.

KONTAKT:

Sloboda zvierat
Silvia Čaňová, kampane.sz@gmail.com

Humánný pokrok
Martin Smrek, martin.smrek@humannypokrok.sk

Zvierací ombudsman
Zuzana Stanová, zuzana.stanova@zvieraciombudsman.sk